
Polska Bibliografia Literacka.

Biuletyn Polonistyczny 4/13, 8-11

1961

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

POLSKA BIBLIOGRAFIA LITERACKA

Polska Bibliografia Literacka, przygotowywana przez Pracownię Bibliograficzną Instytutu Badań Literackich w Poznaniu pod kier. prof. Stefana Vrtela-Wierczyńskiego, była już omawiana w "Biuletynie Polonistycznym" (zesz.2, z r. 1958). Od tego czasu jednak ukazało się kilka nowych tomów oraz wprowadzono pewne zmiany w zakresie układu i metody, tak iż wydaje się celowe powtórne przypomnienie tej publikacji. Stan obecny wydanych roczników przedstawia się następująco: Seria I, omówiona w poprzednim artykule, obejmuje 5 tomów: za lata 1944/45 - 1949; z serii II ukazał się tom za rok 1956, a dalsze są w druku (1957), przygotowane do druku (1958, 1959) lub w opracowaniu (1960).

Polska Bibliografia Literacka wydawana jest rocznikami, przy czym każdy tom obejmuje całokształt materiału literackiego i naukowoliterackiego za dany rok. Uwzględnia się zarówno źródła polskie, jak i polonica zagraniczne. Podstawę materiałową stanowią druki zwarte (książki, jednodniówki, albumy) oraz czasopisma, z tym, że przy opracowywaniu pomija się czasopisma specjalistyczne z innych dziedzin (np. techniczne), mutacje powiatowe gazet codziennych, gazetki zakładowe itp. Najważniejsze periodyki zagraniczne opracowuje się z autopsji, pozostałe polonica zagraniczne (przede wszystkim przekłady z języka polskiego) poznajemy bądź z bibliografii obcych, bądź za pośrednictwem Instytutu Bibliograficznego; w każdym przypadku podaje się źródło uzyskanej informacji. Otrzymany materiał podlega fachowej selekcji naukowej, przy czym pomijane są teksty paraliterackie autorów mniej znanych, popularne artykuły kompilacyjne z gazet codziennych itp. Głównym celem jest pełne ujęcie przedstawienia ukazujących się tekstów literackich oraz poważnego dorobku naukowego i krytycznego, łącznie z polonicami i artykułami dyskusyjnymi. Osobno potraktowany jest dział teatraliów polskich, zawierający całokształt polskiej wiedzy o teatrze. Niezależnie od pełnego zestawienia repertuarów i recenzji teatralnych, dział ten obejmuje artykuły z zakresu historii i teorii teatru, teatrów lalkowych, ohotniczych i studenckich, kontaktów teatralnych z zagranicą, wreszcie omówienie dotyczące najwybitniejszych ludzi teatru.

W ramach każdego rocznika PBL reprezentowane są następujące działy:

I. TEORIA LITERATURY.

II. HISTORIA LITERATURY

- obejmuje ogólne artykuły historycznoliterackie. (omówienie kierunków, epok literackich itp.), prace dotyczące czasopiśmiennictwa literackiego, dydaktyki literatury polskiej, kontaktów literacko-kulturalnych z zagranicą, życia literackiego itp. W części szczegółowej tego działu zgrupowany jest alfabetycznie materiał dotyczący poszczególnych pisarzy, przy czym każde hasło nazwiskowe zawiera obecnie teksty autora oraz ich opracowanie. Jest to najważniejsza zmiana w stosunku do serii poprzedniej (1944/45-1949), w której teksty i opracowania stanowią dwa odrębne usystematyzowane działy. - "L i t e r a t u r y o b c e" obejmują całość kształt przekładów z języków obcych, odpowiednie opracowania i recenzje. Materiał zgrupowany jest według poszczególnych literatur, przy czym każdy z tych poddziałów obejmuje część ogólną i alfabetyczno-nazwiskową.

III. TEATR I FILM

- omówiony już powyżej, zawiera również najważniejsze prace, dotyczące powiązań filmu i literatury.

Jak widać z powyższego omówienia, PBL obejmuje swym zasięgiem ogromny zakres materiału; wystarczy powiedzieć, że na poszczególne roczniki składa się 30-40 tysięcy zapisów bibliograficznych. Kilkunastoosobowy zespół poświęca mniej więcej rok na opracowanie kolejnego tomu. Jeżeli dodamy do tego, niezależne od Zespołu, trudności wydawnicze, staje się jasne, dlaczego wydawnictwo to ukazywało się dotychczas tak nieregularnie. Instytut Badań Literackich czyni wszystko, co możliwe, aby w przyszłości stan ten poprawić. Tymi względami m.in. kierowano się przechodząc, począwszy od tomu za rok 1957, na technikę Vari-Typer, o wiele oszczędniejszą i szybszą. Dla orientacji podajemy do wiadomości, że w chwili bieżącej, prócz wydanych roczników i tomu za rok 1957, który znajduje się w drukarni, posiadamy maszynopisy roczników: 1958 i 1959, a rocznik 1960 jest w toku opracowania. Prócz tego zespół posiada zebrane ma-

teriały za lata 1950 i 1951, które również w miarę możliwości - pragnie opublikować.

Kierownikiem Pracowni jest prof. Stefan Vrtel-Wierczyński. Skład osobowy: Janina Formanowicz, Krystyna Maciejewska, Teresa Tyszkiewiczówna, Krystyna Tokarzówna, Teresa Kwiekowa, Barbara Karelus, Ewa Mendelska, Krystyna Schöneichowa, Kornel Szymanowski, Józefa Świderska, Krystyna Witkowska, Ewa Ziomkova.

Prawie wszyscy członkowie Zespołu wraz z kierownikiem wchodzi w skład Pracowni od jej założenia w r. 1948. Ta ciągłość robocza w zakresie określonej problematyki przyczynia się niewątpliwie do pogłębienia wiedzy bibliograficznej, wzmocnienia fachowości i stałego ulepszania metod pracy.

Oprócz oficjalnej pracy zespołowej, członkowie podejmują i prowadzą prace indywidualne. Wymieniamy tu tylko wydane drukiem w formie książkowej - pomijając artykuły, recenzje, drukowane w czasopismach - prace bądź złożone w wydawnictwie, bądź będące w przygotowaniu.

Maria Krystyna M a o i e j e w s k a (współautor A.Polakowska):
Czasopisma teatralne dziesięciolecia 1944-1953 - Bibliografia zawartości). Wrocław 1956.

Krystyna T o k a r z ó w n a: Listy B. Prusa. Warszawa 1960. PIW.

Teresa T y s z k i e w i o z ó w n a: "Sobótka" (1869-1871), "Tygodnik Wielkopolski" (1870-1874). Zarys historyczny oraz bibliografia zawartości. Poznań 1961. Poznańskie Tow. Przyjaciół Nauk (Prace Komisji Filologicznej, t.22, zesz.1).

Stefan V r t e l - W i e r o z y ń s k i: Średniowieczna poezja polska świecka. Wyd.2. Wrocław (1949). Biblioteka Narodowa, seria I, nr 60. Wyd. 3. Wrocław (1952). Wybór tekstów staropolskich. Warszawa 1950. PZWS. Wyd.2. (Teksty. Komentarz).

- Teoria bibliografii. Wrocław 1951. Ossolineum.

- Rozmyślenia przemyskie. Warszawa 1952. Tow. Naukowe Warsz. (Wstęp. Podobizna).

- Kazania gnieźnieńskie. Poznań 1953. Poznańskie Tow. Przyjaciół Nauk. (Wstęp. Tekst w transliteracji i transkrypcji. Podobizna).

- Teksty do ćwiczeń edytorskich. Warszawa 1954. PWN. nr 1-3. (Redaktor).
- Średniowieczna proza polska. Wrocław 1959. Biblioteka Narodowa, seria I, nr 68.

Z PRAC NAD PODRĘCZNIKIEM AKADEMICKIM HISTORII LITERATURY
POLSKIEJ (dyskusja nad koncepcją okresu Młodej Polski)
1.XII.1961 r.

Dyskusja nad pracą prof. Wyki obejmującą charakterystykę okresu Młodej Polski jest częścią szerszego planu, przewidującego - w miarę powstawania w Instytucie poszczególnych części syntezy historii literatury polskiej - dyskusje w szerszym gronie pracowników naukowych Instytutu i katedr uniwersyteckich, zarówno nad rozwiniętymi konspektami, jak i nad pierwszymi redakcjami poszczególnych części przyszłego podręcznika akademickiego.

W przypadku pracy prof. K. Wyki nie jest to właściwie pierwsza redakcja odpowiedniej części podręcznika akademickiego, ponieważ praca przeznaczona jest do druku w książce zbiorczej, będącej częścią wydawnictwa "Obraz literatury polskiej". Tom ten, pt. "Okres Młodej Polski (1890-1918)", zawierać będzie oprócz rozprawy ogólnej prof. Wyki szereg sylwetek pisarzy, artykuły o czasopiśmiennictwie okresu itp. Naturalnie odpowiednia partia podręcznika akademickiego będzie inaczej ujęta, niejedno twierdzenie generalne przejdzie w szerszej postaci do charakterystyk szczegółowych, jednakże dyskusja nad obecną postacią pracy posiada zasadnicze znaczenie również dla wyglądu przyszłego podręcznika.

Dyskusja odbyła się w gronie kilkudziesięciu zaproszonych osób, była bardzo ożywiona (16 uczestników) i dotyczyła zarówno spraw generalnych, jak i pierwszorzędnej wagi spraw szczegółowych.

Spośród spraw generalnych na czoło wysunęły się trzy:

1. Sprawa periodyzacji okresu, 2. sprawa nazwy okresu, 3. sprawa wielokierunkowości twórczości literackiej okresu.
- Niektórzy dyskutanci (Eustachiewicz, Żurawicka) uważali ramy chronologiczne okresu przyjęte w pracy: 1890-1918, za nieuzasadnione i proponowali (Eustachiewicz) jako terminus ad quem